

Velja po pošti:
za celo leto naprej .. K 50—
za en mesec .. " 4.50
za Nemčijo celoletno .. " 55—
za ostalo inozemstvo .. " 60—
V Ljubljani na dom
za celo leto naprej .. K 48—
za en mesec .. " 4—
V spravi prejemov mesečno .. 3.50
Sobotna izdaja:
za celo leto .. K 10—
za Nemčijo celoletno .. " 12—
za ostalo inozemstvo .. " 15—

SLOVENEK

Inserati:
Enostopna pettirvsta (59 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat .. po 50 v
za dva- in večkrat .. " 45
pri večjih naročilih primerom popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
Poslano:
Enostopna pettirvsta K 1—
Izahja vsak dan izveniši nedelje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 50.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-hero. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 50.

Peto leto vojne.

Ljubljana, 26. julija 1918.

Z današnjim dnevom stopamo v peto leto svetovne vojne. Dne 25. julija 1914. leta je dospel odgovor Srbije na avstrijski ultimatum in 26. julija 1914. l. zjutraj so označili lepaki mobilizacijo redne in črne vojne. Svetovni požar se je razvnel z vso besnostjo. Kmalu smo stali v vojni proti celemu svetu. Milijunske ruske armade so udrle v Galicijo in že čez Karpate proti Budimpešti in Dunaju. Danes, v petem letu vojne nimamo več proti sebi milijonskih ruskih armad, vzhod je v takozvanem miru v Brestu Litovskem kapituliral in odložil orožje. Toda vojna traja z nezmanjšano silo dalje in nikjer ni upanja za konec. Sovražnik je izenačil izgube na vzhodu z ameriško bojno silo in je prešel zadnje dni proti nemški armadi ob Marni sam v ofenzivo. Pričakujejo najhujših in najlutejših bojov. Ali bo padla odločitev?

Stopamo v peto leto vojne. Težka so bremena, ki jih nosimo na ramenih, težke so žrtve, ki jih je od nas terjala vojna. Na dan mobilizacije 1. 1914. ni nikdo niti slutil vse teže bolesti in gorja vojne. Koliko najboljših ljudi smo izgubili v vojni na vseh svetovnih bojiščih! Fantje in možje stoje na bojišču ali pa hirajo po bolnišnicah in vojašnicah. Zemlja pa čaka doma delovnih rok. Starčki, otroci in žene obdelujejo zemljo, da si zaslužijo za vsakdanji kruh. V deželi vlada lakota in pomanjkanje. Naši južni kraji so upustošeni, kakor citrono jih je izžela vojna. Naši ljudje se vračajo iz prognanstva domov, a doma ne najdejo strehe, ne koščka kruha in umirajo. In največ smo trpeli v tej vojni avstrijski Slovanci, največ ljudi smo žrtvovali, največ žrtev doprinesli. S svojimi pleči, s svojo zemljo smo zaslonili sovražni naval, da ni poplavlil nemškega in mažarskega ozemlja. A kljub temu so Nemci »hrbtenica države« in še vedno nam odrekajo najnujnejše življenjske pravice. — Toda vojna in trpljenje sta nas veliko naučila. Danes dvigamo svoje glave smelo k solncu svobode. Majniške deklaracije avstrijskih Slovanov niso prazen sen; peto leto vojne jih bo še bolj približalo uresničenju.

Vojna traja dalje. Svet gine in tone v krvi. In nikjer upanja na bližnji konec. A kljub temu se še dobe ljudje, ki sanjajo o tem, kako bodo v zmagovitem miru stopili sovražniku na tilnik. Ti ljudje podaljšujejo to strašno vojsko, ker vzbujajo pri sovražniku nov odpor. Meč ni gospodar sveta. To nam je jasno pokazala vojna. Treba se bo prijateljsko sporazumeti in najti način, da bomo lahko med seboj živeli in preprečili za vse večne čase podobna krvava klanja.

LISTEK.

Večeri ob Lemanu.

Spisal vseuč. prof. Maryan Morawski, S. J. Po tretji izdaji prestavil France Fr. Stelč. (Dalje.)

Leroy.

Mislím, da bi Renan, ko je postal starejši in izkušenejši, ne bil podpisal tega dela Renana začetnika. Mogoče pa je bil zadovoljen, da se je tako rano iznebil tega neizvršljivega dela svoje naloge.

Hainberg.

Dobro ste nazvali to nalogo kot neizvršljivo. Veliko sem si prizadeval svoj čas, da preiščem, ali je najti v evangeliju kaj one evolucije, ki jo Renan pripisuje Kristusu, ali ne; z začudenjem sem konstatiral, da pri Kristusu ni mogoče opaziti niti tega, niti sploh kakega razvoja in nobene napredka.

Kot mlad človek se loti precej od začetka duševnega velikega dela, o katerem nihče niti sanjal ni, in ga imenuje kraljestvo božje na zemlji; delo, ki stoji v popolnem nasprotju s tedaj vladajočo mesijansko, politično in izključno narodno idejo. Edine težave in ovire more teorej temu

To bodi sad teh petih najgroznejših let človeške zgodovine.

V peto leto vojne stopamo, sporazumnemu miru in naši svobodi nasproti.

Brez hrbtenice.

Dunaj, 25. julija 1918.

Nemci niso več hrbtenica Avstrije. Tisti dan, ko je pl. Seidler odstopil, se je pokazala vsa notranja slabost te njegove krilate besede. Sami Nemci ne morejo dati večine za budgetni provizorij, in če so zanj potrebni tudi Poljaki ali katerakoli druga stranka, ni razvidno, zakaj bi ravno Nemcem šel ta naslov. Del nemških strank je stopil celo v opozicijo proti novemu ministrskemu predsedniku Hussareku, s čimer je izpričano dejstvo, da nemštvo ne drži tako brezpogojno zvesto državnega telesa pokoncu. Hussarek je moral takoj spoznati, da je tekst labudjega speva Seidlerjevega bil neresničen in da je po svojem predhodniku podedoval državno telo — brez hrbtenice.

Ce se je Hussarek kljub temu lotil nevhvaležnega dela, ki ga bo imel vsak ministrski predsednik avstrijski toliko časa, dokler bo naša zunanja politika v tako kričočem nasprotju z narodnostno strukturo in vso naravo monarhije, je vedel kakaj. Razgovarjal se je s strankami, preden se je dal imenovati za ministrskega predsednika, spoznal je mišljenje in želje posameznih parlamentarnih skupin in je mogel presoditi, ali se mu bo misija, da skuje večino za provizorij, posrečila ali ne. Če se je odločil, da predsedstvo prevzame, je moral imeti moralno gotovost, da ima večino zase, četudi najskromnejšo.

To je Nemce razburilo. Nemški radikali in nekateri njihovi drugoimenski prijatelji so proti Hussareku — in le-ta naj bi vendar bil mogoč kot ministrski predsednik, naj bi celo rešil vprašanje provizorija, ob katerem se je Seidler ponesrečil? Nemškim radikalcem, ki jim še vedno buči v glavi po visoki Seidlerjevi pesmi o nemštvu, to ni bilo razumljivo. Takoj so se domislili, da mora obstajati skrivna zveza med Hussarekom ter Jugoslovani in Čehi. Novi ministrski predsednik je moral to trditev takoj na laž postaviti in izrecno pooblastiti nemške časnikarje, da je demantirajo.

Jasno je, da je ta vest iz nemškoradikalnih krogov le maneuver, ki naj bi vstrelil nemške skupine, ki so pripravljene glasovati s Hussarekom. Jugoslovani stoje še vedno v opoziciji proti vladi in nimajo nobenega povoda, da bi svoje dosedanje stališče spreminjali. Nova vlada je pre-

vzela vso dediščino Seidlerjevo in se še ni ničemer odrekla. Še vedno je pri nas na Jugu nemški kurz v polnem teku. Zborovalna svoboda je zatrta, najstvarnejša časnikarska razpravljanja o ostalih vprašanih monarhije so onemogočena, še vedno se kade na frontah pogorišča slovenskih časopisov, nikjer ni opaziti niti sledi resne volje, da se naše narodno vprašanje reši, pač pa leži nemška pest z vso svojo težo na našem šolstvu, na uradništvu, na našem narodnem gospodarstvu.

Brezmiselna bi torej bila trditev, da je nova vlada našla svojo hrbtenico v Slovanih. Hussarek bo dobil večino za provizorij, država pa bo živela kakor doslej tako tudi poslej — brez hrbtenice.

Nov kabinet.

Dunaj, 25. julija 1918.

Imenovanje barona Hussareka za ministrskega predsednika in zopetna potrditev resortnih na njihovem mestu, izvemši obeh poljskih ministrov, bo najbrže jutri razglašeno v uradni »Wiener Zeitung«. Na mesto obeh poljskih ministrov stopita vitez Daleksi kot minister kranj in dr. pl. Madejsky kot naučni minister.

Cesarjevo lastnoročno pismo.

Današnja »Wiener Zeitung« objavlja cesarjevo lastnoročno pismo dr. Seidlerju, v katerem mu sporoča, da je imenoval Hussareka za ministrskega predsednika in da milostno odpušča dr. Seidlerja in vse dosedanje ministre. Cesar se spominja Seidlerjevih zaslug in mu izreka najtoplejšo zahvalo in posebno priznanje.

Nadalje objavlja »Wiener Zeitung« lastnoročna pisma, s katerimi se odpuščajo člani dosedanjega kabineta. Cesar se zahvaljuje bivšemu naučnemu ministru dr. Cwinklinskemu in ministru Twardowskemu za izvrstno delovanje, izreka jima popolno priznanje in si pridržuje zopetno vporabo obeh. — Domobranskemu ministru Czapu je cesar podelil baronstvo, ministra dr. Paula in viteza Gayerja je imenoval za tajna svetnika.

Ljubi baron Hussarek! Imenujem Vas za svojega ministrskega predsednika. Dalje imenujem tajnega svetnika dr. Viktorja Matajo vnovič za mojega ministra za socialno skrbstvo, tajnega svetnika dr. Karla barona Banhansa vnovič za mojega železniškega ministra, tajnega svetnika ing. Emila viteza Homanna pl. Herimberg vnovič za mojega ministra za javna dela, tajnega svetnika dr. Ferdinanda barona Wimmerja vnovič za mojega finančnega ministra, tajnega svetnika

fml. Karla barona Czappa pl. Birkenstetten vnovič za mojega ministra za deželno brambo, tajnega svetnika dr. Ivana Horbaczewskega vnovič za mojega ministra, tajnega svetnika dr. barona Wieserja vnovič za mojega trgovskega ministra, tajnega svetnika Ernesta grofa Silvo-Tarouco vnovič za mojega poljedelskega ministra, taj. svetnika dr. Ludovika Paula s potrditvijo v vodstvu urada za ljudsko prehrano vnovič za mojega ministra in taj. svetnika Edmunda vit. Gayerja za mojega notranjega ministra. Končno imenujem sekcijškega načelnika taj. svetnika dr. Kazimirja viteza Galeckega za mojega ministra in sekcijškega načelnika taj. svetnika dr. Jurija viteza pl. Poray-Madejskega za mojega ministra za uk in bogočastje.

Eckartsau, 25. julija 1918.

Karel I. r. Hussarek I. r.

JUGOSLOVANI V OPOZICIJI.

Dunaj, 25. julija 1918.

Danes je imel Jugoslovanski klub sejo, v kateri je načelnik dr. Korošec poročal o dogodkih zadnjih dni. Sklenilo se je podati izjavo, da se stališče Jugoslovanskega kluba do vlade ni prav nič spremenilo. Dne 16. in 17. avgusta se bodo v Ljubljani ustanovili Narodni svet, dne 17. avgusta bo seja Jugoslovanskega kluba v Ljubljani, dne 18. avgusta bo odkritje spominske ploče dr. Kreka v št. Janžu.

PARLAMENTARNI POLOŽAJ.

Dunaj, 25. julija 1918.

Ker nemški radikali svojega opozicijskega stališča niso spremenili, stališče Hussarekove vlade še ni zagotovljeno. Splošno pa sodijo, da nemški radikali ne bodo glasovali proti proračunu, marveč da se bodo absentirali. Med nemškimi nacionalci se, kakor se govori med poslanci v kuloarjih, pridno intrigira. Hussarek se bo jutri predstavil poslanski zbornici in imel kratek nagovor, v katerem pa svojega programa ne bo razvil. Nato bo imel ministrski svet sejo, v kateri se bo sklepalo, ali naj se o govoru ministrskega predsednika vrši debata ali pa naj posamezne stranke na kratko označijo svoje stališče napram vladi.

Večine za proračun še ni.

»Deutschböh. Korresp.« poroča 25. t. m.: Vsled nesporazumljenj v Zvezi nemških nacionalnih strank nemški radikali in nemški centrum, skupaj 27 poslancev, ne bodo glasovali za proračun; ker bodo proti proračunu glasovali tudi Ukrajinci, poljski glasovi (56) ne bodo pokrili izpada. Poljaki si zato prizadevajo, poravnati primanjkljaj z odstranitvijo Čehov in Jugoslova-

delu staviti okolica. Vendar ima mladi človek, ki se je lotil te naloge, kakor se zdi, že od začetka popolno zavest veličini tega dela in, kar je več, gotovost, da se mu posreči. Pri njem ni videti tistega omahovanja in tavanja v začetkih kot n. pr. čisto določno pri Mohamedu. Že prvi dan pravi Natanael, da bo videl nebo nad njim odprto in angele, ki bodo prišli dol, ter se naziva Sina božjega in kralja Izraela. Večkrat obeta, da se bo evangelij, ki ga označja, razširil po vsej zemlji in da bo združil v svojem hlevu ovce, ki so sedaj izvan nje. In ko nazadnje reče učencem čudovite besede: »Pojdite in učite vse narode; jaz sem z vami do konca sveta, ni v njih ničesar, kar bi se ne skladalo z začetkom. Sokrat, ki ni grešil s preveliko ponižnostjo, je vedno rekel, da ničesar ne ve; Kristus pa vedno pravi, da vé, da ima svoj nauk od Očeta. V tem nauku so na površju vedno ista etična popolnost in iste transcendentalne dogme. Pri njih ne najdemo nobenega sledu napredka in razvoja.

Zame je to s filozofičnega in psihologičnega stališča nerazložljiva prikazen. Vem, da si lahko vedno mislimo, da se je tudi Jezus moral razvijati; toda te misli ne moremo nikakor utemeljiti z viri ali evangeliji.

Siemionow.

Izbornof Do zdaj smo konstatirali samo nemožnosti. Eden je konstatiral, da

Kristusa ni mogoče literarno portretirati; drugi, da ga ni mogoče naslikati s copičem, tretji, da ga s stališča psihologije ni mogoče razumeti. Renan ga je z vsemi svojimi umetniškimi zmognostmi skušal restavrirati, pa se mu ni posrečilo. Lahko pristavim, da se to tudi Straussu z vso nemško učenostjo ni posrečilo. Nazadnje je pred kratkim poskusil filozof Renouvier v »Année philosophique« razložiti Kristusa z vsemi sredstvi dandanašnjega kritičnega mišljenja. Željno sem ga čital, a reči moram, da me je popolnoma varal. Moralnega nauka Kristusovega, tistega, ob katerim živi svet že dvajset vekov, ne more drugače razumeti, kakor da si predstavljajo, da je Kristus smatral konec sveta za zelo blizu in da ni učil etike življenja, ampak etiko srečne smrti človeškega rodu. Koliko neskladnosti in disharmonije je pri tem vcepil svojemu Kristusu, ne bom niti našteval.

In kaj naj vse to pomeni? Ali je Kristus mogoče živo protičlovje?

Deville.

To je čisto preprosto; kakor hitro hočemo Kristusa razložiti kot navadnega človeka, ga kot takega razumeti, očrtati in opisati, zapademo samim nasprotstvom, in naloga je nerešljiva. Kadar pa si ne stavimo že naprej te naloge, ampak poskusimo vzeti Kristusa, kot nam ga predstavlja kr-

ščanstvo, kot učlovečenega Boga, kot absolutno popolnost, ki se je pojavila v revnem človeškem telesu — takrat ni nobenega nasprotstva več in vse si lahko jasno in razumljivo razložimo.

Vse vaše opazke in izjave vodijo logično k temu sklepu. Omejenost je neizogiben pečat stvarstva. Vsak človek more samo deloma, v neki smeri uresničiti zmognosti, ki so v človeški naravi. Zato mora vsak človek imeti nekatere duševne poteze, ki so krepkeje, druge, ki so slabere izražene; in to tvori, kot je dobro izrazil g. Leroy, znamenje njegove individualnosti. Vsak človek je nujno otrok svojega časa, svojega naroda; ker individualnost ne nastane iz nič, ampak iz pogojev kraja in časa; pod vplivom teh pogojev se izpopolnjuje duh in izobrazuje srce. Noben človek torej ne more biti splošen ideal človeštva; ker bi moral biti v tem slučaju nekaj več kot človeška individualnost.

Vendar če se Bog, absolutna popolnost, utelesi in pojavi v človeškem telesu, bomo lahko razumeli, da mora biti v takem človeku tolika popolnost, kolikor je more človeško telo absolutno prenesti in da mora biti ta človek vsestranski in večni ideal človeštva. In od katere koli strani se ozremo na tega človeka — kakor je lepo pripomnil g. Leroy — se nam vedno zdi, da je to njegova najizrazitejša stran, ravno zato, ker je vsestranski ideal. Ta

nov. Vodilni poljski poslanci so skušali danes doseči, da bi se od glasovanja odstranilo toliko jugoslovanskih in čeških poslancev, kolikor je za dosego večine potrebno.

Čehi in novi ministrski predsednik.

»Narodni Politika« piše: Bivši državni kancler pl. Bethmann-Hollweg je ob izbruhu svetovne vojne izjavil, da je ta vojna boj nemštva proti slovanstvu. Dr. pl. Seidler je teorijo bivšega kanclerja izpopolnil z naukom o nemški hrbtenici v Avstriji in o ohranitvi nemškega kurza. Tudi grof Czernin se je požuril, da Seidlerju pomaga. Kakor se vidi, so bili Seidlerjevi pomočniki samo pretreli ljudje, katerim so se potem pridružili še nemški nacionalci (Teufel, Pantz in Hummer). Tudi gospod pl. Hussarek se spoznal, da bo, če bo poizkusil vladati s sistemom Bethmann-Hollweg-Seidler, kmalu dogospodaril. V narodnostni državi z 10 milijoni Nemcev se ne more vladati proti 16 milijonom nenemcev. Tudi germanizirati ni mogoče v času pravice narodov do samoodločbe. Tudi med Poljaki vidimo, da so v zadnjem času prišli na vrh življenja, ki niso voljni, da bi se pokorili protislovanskemu ukazu dunajskih Vsenemcev. Čim enotnejše in močnejše bo konela pesem slovanskih narodov v Avstriji po pravici in pravičnosti, tem preje bomo spravili na tla dosedanji kurz. Najvišje stremenje slovanskih narodov mora biti edinstvo, enotnost in vztrajnost. — »Pravo Lidu« pravi, da avstrijski državni ne le ne razumejo znamenja časa, marveč jih niti ne vidijo. Preko ušes tiče v birokratičnih formulah. — »Nar. Politika« poroča z Dunaja, da je baron pl. Hussarek izjavil načelniku češkega svaza, da je za ustanovo vladanje. Rekel je, da se morajo finančna vprašanja takoj rešiti; jugoslovansko vprašanje se da rešiti le v sporazumu z Ogrsko, poljsko le s sodelovanjem Nemčije. Glede češkega vprašanja bo treba iskati sporazuma z Nemci. Dalje je rekel baron pl. Hussarek, da ne zahteva od svaza zaupanja, marveč želi le lojalne opozicije. Posl. Stanek je spomnil Hussareka na celo njegovo politično preteklost in njegovo stališče nasproti češkemu narodu. Dr. Stransky ga je spomnil posebno na zadevo z milijonsko zapuščino pok. nadškofa hr. Kohna za drugo češko vseučilišče. — »Pravo Lidu« meni, da bo Hussarek s svojim kabinetom pač le prehodno ministertvo.

Izjave ministrskega predsednika Hussareka.

Baron pl. Hussarek je dne 25. t. m. izjavil nasproti dopisniku praškega lista »Bohemia«: »V prvi vrsti in izključno mi gre za sanacijo parlamenta in moja prizadevanja imajo namen, doseči v tej smeri communis opinio. Vest, da nameravam v kabinet sprejeti češkega ministra, je neresnična. To izhaja že iz političnega stališča čeških strank. Ravno tako napačna je vest, da bi bil sklenil kake dogovore z Jugoslavi. Prosim vas izrecno, da to demontirate.«

Nemški agrarci in Hussarek.

Nemška agrarna stranka je sklenila, da osebnosti barona pl. Hussareka ne odklanja. Zahtevala pa bo od njega, naj nemudoma izpopolni okrožno razdelitev na Češkem in brezpogojno izpolni trinajstero gospodarskih zahtev, med temi ustanovitve gospodarskega ministertva.

Vsenemci proti Hussareku.

Načelnik Vsenemške zveze poslanec dr. Jäger je izjavil, da vsenemci ne zapajo baronu pl. Hussareku; posebno mu niso pozabili, da se je svoj čas s svojim ministrskim tovarišem baronom pl. Trnka udeležil slovite sokolske slavnosti v Pragi.

Človek ne more imeti resničnega razvoja in napredka — na kar je opazil g. Hainberg — ker ima vso svojo vedo od zgoraj, od božanstva in je ne črpa iz okolice. Zato v njegovem mišljenju in čuvstvanju ni omejenosti, ki označuje narode in čase. Zato je tudi enako dostopen ljudem vseh narodov in časov; vsakdo vidi in čuti v njem svoj ideal. On je univerzalen, ne v abstraktnem pomenu besede kot pusta šablona, ampak univerzalen v platonskem pomenu te besede: skupnost vseh svojstev, ki jih ima človeštvo le deloma v delcih.

Zato je tudi uboga človeška umetnost, čopič in pero, ki sta navajena karakterizirati človeške individualnosti v njihovi omejenosti, deli ideala, ki se svetlika v njih — brez sredstev pred idealom samim, »v katerem stanuje«, kot pravi energično sv. Pavel, »telesno vsa popolnost Božanstva«!

Gospodična Wilson.

Krasno, gospod Deville! Božanstvo Kristusovo res razbija človeške oblike in se javlja v vsaki posameznosti evangelija.

Bielski.

Zdi se, da so evangelisti hoteli iz njega napraviti Boga — in so ga tudi napravili.

Državni zbor.

Dunaj, 25. julija 1918.

O treh tajnih sejah poslanske zbornice je bilo izdano uradno poročilo. Predlog poslancev Staneka in dr. Korošca je bil sprejet ter je bilo sklenjeno, izvoliti vojni odsek kot preiskovalni odsek, ki naj preišče dogodke ob Piavi ter naj v prvi seji poroča o uspehu svojega dela. Uradno poročilo utemeljuje sprejetje tega predloga s konstatacijo, da zbornica izjave domobranskega ministra Czapa ni smatrala za zadostne.

Danes po tajni seji, ki je trajala do 3. ure popoldne, se je po kratki pavzi vršila javna seja, v kateri so bile rešene razne manjše predloge. Slovanski govornik ni govoril nobeden.

Prihodnja seja se vrši jutri dopoldne ob 11. uri.

Dunaj, 25. julija 1918.

Tajna seja, v kateri so obširno razpravljali o dogodkih ob Piavi, se je zaključila ob tri četrt na 4. uro, nakar se je začela zopet javna seja.

Predsednik dr. Gross se je v toplih besedah spominjal pokojnega poslanca Doberniga.

Poslanec Kuranda je podal poročilo o zvišanju davka na razpečavanje vrednostnih papirjev, nakar so sprejeli zakonski načrt brez debate. Ravnotako brez debate je sprejela zbornica v drugem in tretjem branju zakon o otroškem delu, gosposko-zbornični sklep o podaljšanju plačilnih rokov radi vojnih dogodkov, zakon o delu žensk in mladostnih oseb in o nočnem delu mladostnih. O obeh socialnopolitičnih zakonih je govoril minister Mataja.

Jutri ob 11. uri bo začela zbornica drugo branje proračunskega provizorija, nato bo rešila več manjših poročil ter poročilo o odredbah za državne uslužbence.

Predlogi in interpelacije.

Poslanec Kraft je vložil predlog o preuredbi vojaških taks; poslanec Stanek je predlagal, naj se stenografski zapisnik tajne seje predloži cesarju.

Interpelacije so vložili: posl. Schärff o dogodkih na jugozahodni fronti in izgubi bojne ladje »Szent Istvan«; posl. Hagenhofer o kontingentiranju žita na Štajerskem; poslanec dr. Korošec o prepovedi trboveljskega shoda in o razveljavljenju oprostitev iz političnih razlogov; posl. Brenčič o vesteh glede izvažanja sena iz Štajerske na Ogrsko.

Proračunski odsek

se je sešel po plenarni seji zbornice 25. t. m. Na predlog poslanca Schraffa so sklenili, da se z ozirom na to, ker ni v službi odgovorne vlade in ker smo glede imenovanja barona pl. Hussareka za ministrskega predsednika navezani edinole na časniške vesti, glasovanje o proračunskem provizoriju opusti. Nato so sejo zaključili. Vsled tega se bo začelo jutri drugo branje proračunskega provizorija brez odsekovga poročila; poročal bo zgolj ustmeno dr. Steinwender ali pa odsekov načelnik.

Pravni odsek

je sprejel sklep gosposke zbornice glede odškodninske dolžnosti države nasproti civilnim osebam, katerim se je v sedanjih vojni protipravno postopalo.

Nato je razpravljalo o izpremembah gosposke zbornice tičočih se zakona o odškodnini za preiskovalni zapor. Poročevallec dr. Ofner je zastopal mnenje, da oprostilna razsodba ob sebi razveljavlja tudi sum proti aretirancu. Temu mnenju se je upiral justični minister dr. vit. Schauer in izjavil, da bi zakonu s tako določbo vlada ne mogla pritruditi. Analogna zakona na Nemškem in Ogrskem zahtevata, da se mora sum mimo oprostive ozir. ustavitve postopanja posebej izpodbiti. Temu nazoru so se pridružili posl. Huber, Neumann in Steinhaus, nakar je bil zakon v obliki gosposke zbornice sprejet.

Izpopolnitev socialnega zavarovanja.

V odseku za socialno zavarovanje je govoril minister za socialno skrbstvo dr. Mataja. Po splošnem mnenju se mora predelava predloge kolikor mogoče pospešiti. V to svrhu je vlada izdelala »navodila za izpopolnitev socialnega zavarovanja«, ki naj tvorijo temelj razpravam. Do besede morajo priti tudi širši krogi interesentov, ker gre za mnogoletno usodo milijonov ljudi.

Zakon o otroškem in ženskem delu.

Po poročilu socialno-političnega odseka o zakonu glede otroškega in ženskega dela je govoril minister dr. Mataja in navedel, da je bilo v Avstriji v zadnjih letih pred vojno okroglo 5 milijonov šolo-obveznih otrok, med temi približno tretjina takih, ki so zaposleni s pridobitnim delom. S predloženim zakonom o otroškem delu bomo prednjčili pred vsemi državami.

O predlogi glede ženskega dela in dela mladostnih ter nočnega dela mladostnih oseb je minister naglasil, da sloni vladna predloga na svoječasniških sklepih bernskega zborovanja, ki jih pa v bistvenih točkah celo presega. Prosto sobotno

popoldne za ženske je nujnejša potreba nego kdaj prej; vprašanje je le, če ga bo avstrijska industrija brez škode prenesla.

PREPOVED SLOVENSkih LISTOV ZA VOJAKE NA BOJIŠČU.

Dunaj, 25. julija 1918.

Dr. Korošec in dr. Lovro Pogačnik sta danes intervenirala pri domobranskem ministru Czappu, ker vojne pošte ne dostavljajo vojakom listov »Slovenec«, »Slovenski Narod«, »Slovenski Gospodar« in »Stražo«, »Domoljub«, »Mir« in »Edinost«. Minister je obljubil, da se bo obrnil na vrhovno armadno poveljstvo, ki je izdalo to odredbo.

Boji z Italijani.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 25. julija. Uradno:

Italijansko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Albansko bojišče.

Včeraj zjutraj so si naše čete pri Cuciju priborile prehod preko Semenija. Naši vrli bataljoni so morali premagati močan odpor sovražnika. Pripeljali so mnogo ujetnikov. Tudi med Cucijem in morjem smo z uspešnimi sunki pridobili ozemlja.

Načelnik generalnega štaba.

Italijanski vojni izdatki.

»Gazetta Uffiziale« poroča, da so znašali vojni izdatki za armado in mornarico v prvih enajstih vojnih mesecih finančnega leta 1917-18 22.112 milijonov lir proti 15.644 milj. lir prejšnjega leta. Značilno je, da so izdatki zunanega ministertva samo v mesecu maju 1918 poskočili na 47.4 milj. proti 2.6 milj. v maju 1917. Očividno gre za izdatke za namene propagande. Dolgovi Italije znašajo 63 milijard lir, pred vojsko so znašali 15 milijard. Mesečni vojni izdatki Italije znašajo sedaj okroglo 1800 milijonov lir.

Nova nemška fronta.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 25. julija. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta.

Med Bucqueyem in Hebuterno je sovražnik zvečer pod varstvom močnega ognja napadel. Odbili smo ga. Ravno tako so se ponesrečili sunki, ki jih je sovražnik izvajal zahodno od Alberta in iz Maillya.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Na bojni fronti med Soissonsom in Reimsom je bojno delovanje včeraj ponehvalo. Manjše infanterijske praske na polju pred našimi postojankami. Južno od Ourcqja in jugozahodno od Reimsa je sovražnik mestoma krepko napadal, a smo ga s protisunki odbili.

V Vogezih so bavarski domobranci pripeljali z junaško izvršenega podjetja ujetnikov.

Berlin, 25. julija zvečer. Uradno: Silni delni boji na bojišču med Soissonsom in Reimsom.

Prvi glavni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

Umikanje Nemcev.

Dunaj, 25. julija. Po berolinskih listih poročajo na Dunaju, da pripravljajo nemško armadno vodstvo nadaljnje veliko umikanje in sicer na fronti med Soissonsom in Reimsom. Umikanje naj se izvrši na fronti v zračni črti nekako 100 km. Proti juvo izgube Nemci naprej moleči del svoje fronte, ki ga je v šestnajstdnevni pomladanski bitki zavzela armada nemškega prestolonaslednika. Nemška fronta je z obeh strani ogrožena in naj se umakne, kakor to soglasno napovedujejo vsi vojni poročevalci nemških listov. — Vojaški strokovnjak »Berliner Tageblatta«, general v. Ardenne pravi: Francozi ne ogrožajo samo tega nemškega trikota, marveč so razen tega zbrali mnogo čet med Compiègnom in Soissonsom ter pripravili in zgradili številne mostove z namenom, da primejo armado nemškega prestolonaslednika ne samo v obeh bokih, marveč tudi v hrbtu. Vsled tega je prišlo do taktičnega sklepa nemškega armadnega vodstva, ki ima namen izboljšati in skrajšati nemško fronto med Soissonsom in Reimsom. Taka izboljšanja in skrajšanja fronte so bila z nemške strani tekom te vojne že večkrat izvršena in so imela vedno poznejše za posledico nove uspehe.

Fochov napad.

V listu »Vorwärts« piše vojaški sotrudnik Gädke: Fochov napad, katerega so njegove čete izvedle z veliko silo, v začetku ni ostal brez uspeha. Tretji dan pa je bila sila njegovega navala zlomljena. Četrty dan se je jasno pričel kazati končni neuspeh in dne 22. julija v najodločilnejši smeri proti Soissonsu ni mogel več pričeti z napadi. Nemško vojno vodstvo poroča,

da svojih strateških rezerv pri obrambi sunka ni bilo treba uporabiti.

Francoški uspeh povzročila klepetavost.

»Vossische Zeitung« piše: Vojaške dogodke zadnjih tednov med Champagno in Oiso je sedaj mogoče pregledati. Sovražnik odkrito priznava, da je pravčasno zvedel o naših napadalnih namelih. Kako se je to zgodilo, ne bomo preiskovali. Brez dvoma nam je grda klepetavost (avstrijski Nemci bi rekli veleizdaja; opomba ured.) zunaj in v domovini napravila težko šokodo. Podpora, katero je sovražnik na ta način nehote dobil, naj bo vsem klepetuljam bridek nauk. Gotovo smo računali s sovražnimi protinapadi; napadi sami nas tedaj niso iznenadili, pač pa način, kako je sovražnik to pot nastopal proti nam.

Brez vsake topniške priprave je napadel sovražnik z visokih žitnih polj v gostih vrstah naše čete, in njegov napad se je tem lažje posrečil, ker so sovražni ujetniki pravili, da sovražnik na tem mestu ne bo napadel. Posledica nepričakovane napada je bila, da je sovražnik prvi dan pridobil ozemlje, ugrabil ujetnikov in zaplenil topove. Vse naslednje dni pa je svoje trume brez uspeha poganjal proti naši fronti in je imel najtežje krvave izgube. K visokim žrtvam sovražnika ni pridobljeni uspeh v prav nobenem razmerju.

Velike zgube napadalcev.

Berlin, 24. julija. (K. u.) Wolffov uradno poroča: Prostor pri Ploisyju je postal velikansko pokopališče sovražnih napadalnih čet. Vsak dan so Nemci tu ugotovili sovražna zbiranja in jih obstrlevali s topovi. Tudi 23. t. m. je bežal sovražnik po odbitih napadih južno od Noyanta v neredu do Ploisyja, kjer je upal, da se bo zbral. Tu pa je udaril med goste vrste naš učinkovalen ogenj in povzročil zopet veliko krvavo kopelj. Velike zgube so imele posebno formacije tankov, na katere so stavili največje nade. Na enem samem ozkem frontnem odseku je bilo sestreljenih 43 oklopnih avtomobilov.

General Smuts o novi bitki ob Marni.

London, 24. julija. (K. u.) Reuter: V nekem govoru, ki ga je govoril general Smuts v Londonu, je povdarjal, da je sedanjí vojni položaj izredno važen in poln upanja in da je nemška ofenziva, ki se je spomladí pričela ob Sommi in Aisji s presenetljivim uspehom, doživela strašen polom. Vdružit se je obrnila usoda ob Marni, sedaj menda končno veljavno.

Teorija zastave.

Berlin, 25. julija. Po nekem poročilu »Tägliche Rundschau« izjavlja »Daily Mail« v uvodnem članku: Ako si hoče Nemčija pridržati Belgijo kot zastavo, potem si mora tudi Anglija ustvariti zastavo. To bi se moglo najbolje izvršiti, da trajno zasedemo dele Rusije. Na ta način bi mogli razbremeniti tudi zahodno fronto.

Položaj v Rusiji.

Moskva, 25. julija. Neko povelje Trockija svari pred potovanjem v Murmansko ozemlje, Arhangelsk in na češko-slovaško fronto brez pismenega dovoljenja vojnega komisarijata. Tisti, ki bodo delali proti temu povelju, se kaznujejo s smrtjo. Svarilo je nabito na železniških postajah in v vlakih v ruskem, poljskem in srbskem jeziku.

Stockholm, 25. julija. Ruski kapitan Strömberg je dospel semkaj iz Petrograda, da nastopi službo kot vojaški svetovalec tukajšnjega ruskega poslanštva. Imenovan kapitan trdi, da je položaj boljše vlade bolj kot kedaj poprej trden in da ga tudi Čeho-Slovaki v nobenem oziru ne ogrožajo.

Usmrčenje carja.

Kodanj, 25. julija. Zadnja v Helsingfors došla številka uradnega glasila moskovske vlade sovjetov vsebuje obširen opis usmrčenja carja. Rdeča garda je carja ustrelila zunaj Katerinenburga, potem ko je vlada v Moskvi dala dovoljenje za usmrnitev. Trockij je bil spočetka proti usmrtilvi, končno se je pa udal večini.

Nova označba Čeho-Slovakov.

Ženeva. »Journal de Geneve« poroča: Čeho-Slovaki so se prekrstili v »crne gardiste«.

Stalni vojni svet v Moskvi.

Stockholm. V Moskvi so ustanovili stalni vojni svet.

Kitajska se udeleži sibirske ekspedicije.

Monakovo, 25. julija. »Daily Mail« poroča iz Tientsina: V pogovoru vojnega ministra z ostalimi ministri so sklenili, da se Kitajska udeleži intervencije v Sibiriji.

Murmanska železnica v rokah entente.

Kijev, 25. julija. »Ruski Golos« poroča, da so angleške in francoske čete zasedle mesto Petrosavovsk. (Z zavzetjem Petrosavovskega, ki leži 200 km severovzhodno od Petrograda, je skoro vsa proga murmanske železnice v rokah entente, ki sedaj, ker se je ustalila tudi ob železnici Arhangelsk-Wologda, obvladuje obe železnici, ki vozita od severa v notranost Rusije. Op. ured.)

Ruski general Gurko poveljnik angleške murmanske armade.

»Vossische Zeitung« prinaša sledečo brzojavko iz Moskve z dne 20. julija: Bivši generalizmus ruske armade general Gurko je imenovan za poveljnika zvezne angleške murmanske armade.

Politične novice.

+ **Dolenji Logatec.** Občinski odbor je v seji dne 23. julija 1918 vzel na znanje z okrožnico deželne odbora z dne 21. junija 1918, št. 7078, poslano resolucijo na znanje, in odločno izjavlja, da neomajno vztraja na stališču državnopravne deklaracije Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917 ter popolnoma odklanja vsako drugo stališče, naj se mu predlaga od katerekoli strani. Udani in vedno zvesti smo in hočemo biti Njegovemu Veličanstvu cesarju Karlu in zahtevamo samostojnost jugoslovanske države pod žezlom habsburške dinastije. Trumbića pa mi ne poznamo in s podtikanjem Trumbića je naš patrijotični čut žaljen in tudi ne maramo imeti z njim nobenega stika ter zaničujemo njegove veleizdajalske nakane. Občinski odbor soglasno in najnujnejše želi in prosi, naj tudi veleslavni deželni odbor kot najvišja avtonomna oblast v deželi poda izjavo z zahtevo po samostojnosti jugoslovanske države. To je zahteva našega ljudstva, ker le v samostojni državi vidi narod svojo rešitev, svobodo in blagostanje.

+ **Sprememba v ravnateljstvu kabinetne pisarne.** Cesar je izdal naslednje lastnoročno pismo: »Ljubi grof Polzer-Hoditz! Milostno ustrezajoč Vaši prošnji Vas z izrazom moje zahvale za Vaše živahno, vestno in za mojo osebo s požrtvovalnostjo napolnjeno službovanje odpuščam iz službe mojega kabinetnega ravnatelja. Ob tej priliki Vam podelim red železne krone 1. razreda in si pridržujem Vašo zopetno uporabo v službi. Do tedaj Vam dovolim prestop v začasen pokoj. — Eckartsau, 25. julija 1918. Karel I. r. — Nadalje je cesar izdal sledeče lastnoročno pismo: »Ljubi dr. vitez pl. Seidler! Imenujem Vas za mojega kabinetnega ravnatelja. — Eckartsau, 25. julija 1918. — Karel I. r.«

+ **Hrvatski ban ne odstopi.** Vesti o odstopu hrvatskega bana pl. Mihaloviča so po poročilih merodajnih krogov brez vsake podlage.

+ **Persekucije.** »Hrvatska Država« je prepovedana v Srbiji, Pulju in na fronti. Avstrijski trgovinski minister je vzel poštini debit zagrebškemu »Glasu S. H. S.« in osješkemu »Jugu«.

+ **Razlaga brestovske pogodbe.** »Frankfurter Ztg.« poroča iz Berlina, da tam že teden dni odposlanstvo vlade sovjetov razpravlja o razlagi brestovske mirovne pogodbe; razprave bodo kmalu končane in so v stvarnih točkah privedle do soglasja; pričela so se še pod Kühlmannom.

+ **Masaryk Pichonu.** Masaryk je francoskemu zunanjemu ministru Pichonu poslal sporočilo, v katerem pravi, da je Francija zibelka češko-slovaške države, katere ustanovitev vs smrtni sunek za pangermanizem, ki sega od Berlina do Bagdada. Sedaj se mora ustvariti trden blok iz češko-slovaške, poljske, jugoslovanske, rumunske, italijanske in ruske države.

+ **Rusko-ukrajinska pogajanja.** Kijev, 24. julija. V skupni seji politične komisije ukrajinsko-ruske delegacije so po daljši debati na predlog ukrajinskih delegatov, ker niso mogli priti do soglasja, izvolili pododsek, ki naj natančno dožene narodnostne meje.

+ **Uprava Besarabije.** Bukarešt, dne 25. julija. Za upravo Besarabije so izdali sledeča določila: Vsi uradniki ostanejo v svojih uradih, če prisežejo zvestobo kralju, ustavi in deželi. Uradniki, ki ne znajo rumunsko, imajo nekaj mesecev časa, da se rumunščine nauče. Uradni jezik sodišč je za sedaj rumunski in ruski. Obsodbe bodo proglašali v imenu rumunskega kralja.

+ **Oblegovalno stanje v Rumuniji.** Iz Jassyja poročajo: Kljub ratifikaciji mirovne pogodbe so izdali naredbo, v kateri se proglašajo nad celo Rumunijo krekli sod za nedoločeni čas.

+ **Pogajanja med Finsko in Rusijo.** Helsingfors, dne 24. julija. Začetek finko-ruskih pogajanj se je na željo ruskih odposlancev preložil do 29. julija.

+ **Ogrski parlament.** Imunitetni odsek je sklenil ukiniti imunitetno pravico poslancev grofa Teodorja Batthyanyja, Pavla Szluha in Ivana Bartoša, proti katerim je uvedeno sodno postopanje.

+ **Abbas Hilmi v nemškem velikem glavnem stanu.** Iz Carigrada se je pripeljal v Berlin in od tam odpotoval v nemški veliki glavni stan egipčanski kedive Abbas Hilmi, katerega so, kakor znano, odstavili Angleži. »Vossische Zeitung« ob tej priliki piše: »Predolgo se je govorilo samo o Belgiji; Egipt, Indija in Irka zaslužijo vsaj v isti meri pozornosti sveta.«

+ **Virtemberg in Saška proti posebnim stremljenjem Prusije in Bavarske.** Virtemberški ministrski predsednik pl. Weizsäcker je imel govor, v katerem je izrazil željo, naj se v javnosti opusti misel na posebne koristi. — Stuttgartski »Beobachter« piše ob tej priliki, da bodo to svarilo, ki je prav za prav groznja proti posebnim stremljenjem, v Berlinu in v Monakovem dovolj jasno razumeli, ker vedo, da gre za stremljenja pridružiti si zemlje in ljudi; proti tem nameram pa ne bo ugovarjala samo Würtemberška, marveč tudi druge zvezne države. Govor pl. Weizsäckerja je pač prvi sad razgovorov würtemberškega ministrskega predsednika s saško vlado.

+ **Vojske še ne bo konec.** Iz Monakova poročajo z dne 25. t. m.: V današnji seji poslanske zbornice je izjavil vojni minister Hellingrath: Še ni upati na konec boja. Bojevati se moramo, dokler ne bo popolnoma poražena želja sovražnika po boju in zmagi. Čim več zahteva čas od nas, tem bolj moramo odstranjevati to, kar nas loči, se strniti v močno enoto in okrepiti roko, ki bo morala izvesti še mnogo silnih udarcev. Prosti brezmejnega optimizma, pa tudi pšosti slabotnega črnogledstva hočemo zreti v bodočnost.

Dnevne novice.

— **Dolenji Logatec.** Občinski odbor je imenoval radi posebnih zaslug in dobrot povodom ustanovitve župnije v Dolenjem Logatcu in vsled nevenljivih zaslug v verskem in narodnem oziru kot neustrašena branitelja naroda in povodom 20 letnega odličnega vladanja presv. gospoda dr. Antona Bonaventure Jegliča za častnega občana.

— **Iz Dobrépolj.** Koj po toči se je pripeljal v nedeljo 21. t. m. k nam okrajni žitni nadzornik dr. Sajovic. Brzojavil je ponj g. lesni trgovec Klinc Franc iz Zdenkevasi. Drugo jutro se je pripeljal iz Kočevja g. Ganselmeier in pregledal z g. šolskim vodjem Slavkom Schweigerjem uničeno polje. Danes se je prišel prepričati o grozni katastrofi, ki nas je zadela, okrajni glavar. Hvala našim županom, zlasti podgorškemu, g. Josipu Zevniku, ki so se tako hitro obrnili na merodajna mesta: Hitra pomoč, dvojna pomoč. Želeli bi le, da bi nam deželna vlada pomagala kasneje pri aprovizaciji ter nas vsaj odvezala od revkizicij. Pšenica, koruza, proso, zelje, korenje in pesa je uničeno popolnoma, oves je pa sasekan tako da je kar za pokositi. Drugo spomlad ne bo niti semena, kje ga bomo dobili. — Kako žalosten je pogled po našem polju in vrtovih, kjer leži sadno drevje navskriž in vse polno češuljev pod njim!

— **Iz Brusnic** pri Novem mestu se poroča, da je dne 21. julija t. l. uničila debela toča žito in druge poljske pridelke. Posebno veliko škodo je napravila v vasi Jugarje in Gaberje, kjer je bilo žito še skoraj vse na polju. Isti dan je padala toča po sosednjih vaseh občine Šmihel-Stopiče in napravila tudi veliko škodo. Žito kar kose. Veselili smo se dobre letine, bo pa slabše od lanske.

— **Smrtna nesreča.** V Kresnicah je padla po stopnicah 71letna Marija Jelničar in se pri padcu tako težko poškodovala na glavi, da je v eni uri po padcu umrla.

— **Utonil** je dne 20. t. m. 23 stari hlapec Franc Grubar iz Dolenjega Suhodola, občina Brusnice. Kopal se je v Krki blizu Struge. Zašel je v vrtinec in ker ni znal plavati, je utonil. Prihiteli so mu sicer neki vojniki in ujetniki na pomoč, a ga niso mogli rešiti.

— **Mrtvega so našli** na železniški progi Sava-Jesenice 46letnega črnovojnika Štefana Hucz. Nesrečnež je ponoči padel iz vlaka, ki ga je povozil.

— **Iz vlaka** je padel na progi Sava-Litija v domovino se vračajoči begunec Ivan Zorzettig iz Gorice in zadobil več poškodb na glavi.

— **Umrl** je na Dunaju član »Hrvatskega kat. akad. društva Hrvatska« Ivan Kuvaičič, duhovnik in absolvirani filozof.

— **Izmenjava vojnih ujetnikov med Avstrijo in Rusijo.** Moskva, 25. julija. Avstrijska-ogrška izmenjava vojnih ujetnikov se je pričela. Nemško pisane »Moskauer Nachrichten« poročajo, da sta se sovjetska in avstrijska-ogrška vlada glede zamenjave pogodili. Prihodnje dni zapusti prvi transport avstrijskih vojnih ujetnikov — 3000 mož — Rusijo. Enako število ruskih vojnih ujetnikov odpotuje iz Avstrije na Ukrajino.

— **Prodaja ukrajinskih konj.** To soboto dne 27. julija se bo vršila prodaja konj, ki jih je dobilo Deželno mesto za

vnovčenje živine iz Ukrajine. Drazbe se smejo udeležiti le posestniki iz ljubljanske okolice, Notranjskega in Gorenjskega. Interesenti se bodo morali izkazati s potrdilom županstva, da so potrebni živine za vprago in da niso prekupci. Slednji sploh ne smejo vstopiti na prostor dražbe, ki se bo vršila pred jahalnico poleg Nušakove vojašnice v Trnovskem predmestju. Seboj je prinesli povodec (alftro). Za Dolenjce bo prodaja konj pozneje.

— **Tatvine.** Te dni je bil ukraden v hotelu na pošti na Jesenicah tamkaj uslužbeni natakariji Tereziji Kratky znesek 500 do 600 K. — V eni zadnjih noči je bilo vlomljeno v hišo posestnice Marije Cuzak v Bakovniku pri Kamniku v dve omari in ji ukradene ženske obleke v vrednosti 2000 kron. — Dne 18. t. m. je bilo izkopanega krompirja in ukradenega v vrednosti 100 kron nekemu poštnemu uslužbencu v Rožni dolini.

— **Obesila** se je dne 20. t. m. slaboumna 21 let stara posestnika hči Ana Kočjaž iz Dolenjega Vrhovca, občina Mirnapec. Spala je s svojih 10 let starim bratom na seniku. Ko se je njen brat ob šesti uri zjutraj zbudil, zapazil je svojo sestro viseti na vrvi blizu sebe. Hladnokrvno jo je pustil viseti in je šel v hlev krmiti živino, ne da bi bil o tem dogodku koga obvestil. Šele pozneje jo je tam našel sosed posestnik Jernej Šoštar. Mati obešenke je pred leti umrla. Oče je v Ameriki.

— **Samoumor.** Na Reki se je zasturpila 23 letna gospa Miroslava Šikić. Njen mož je pri vojaki v Kotoru. Vzrok samoumora je razmerje z nekim Pascotijem, s katerim je že svoječasno pobegnila v Varaždin, odkoder se je vrnila zopet na Reko na prošnjo svojega očeta.

— **Nefrankovani zavitki od armade na bojišču.** Pripadniki c. in kr. armade na bojišču morejo predajati v bodoče zavitke v monarhijo pri c. in kr. vojnopoštinih zavodih, ki so pooblašteni sprejemati zasebne vojnopoštne zavitke ne samo, kakor došedaj, proti plačilu pristojbin za pošiljanje, ampak tudi nefrankovano. Poštino s poviškom plača prejemnik.

— **Išče** se deklica, stara nad 14 let, kot pestunja in reven otrok v prehrano na neko posestvo na štajerskem. Pojasnila daje Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani.

Ljubljanske novice.

lj Čevljarjska zadruga v Ljubljani vabi g. člane iz Ljubljane in okolice na sestanek v nedeljo, dne 28. t. m. točno ob 9. uri dopoldne pri g. Val. Mraku, Rimska cesta 4. Vsled važnih zadev se prosi obilne udeležbe.

lj **Podporno društvo slovenskih pisateljev** je imelo včeraj občni zbor, na katerem so sklenili društvo razpustiti. Po pravih pripade skupno premoženje — 20.000 kron — »Slovenski Matici«, ki naj uporablja denar za podporo slovenskih pisateljev in njih družin.

lj **Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju** mestne občine ljubljanske od 14. do 20. julija 1918: Novorojenih je bilo 16, mrtvorojenih 1, umrlo je 17 oseb, med njimi 12 domačinov in 5 tujecev.

Prosveta.

pr **Koncert.** Odlični slovenski umetnik, c. kr. dvorni operni pevec z Dunaja, gospod Julij Betteto, bo koncertiral v Ljubljani v četrtek, 8. avgusta v Unionski dvorani. Izvajal bo krasen spored slovenskih in drugih svetovnih skladb. Predprodaja vstopnic od jutri naprej v trafikii v Prešernovi ulici.

Aprovizacija.

a **Prodajalci moke** se vabijo, da se zglase v torek dne 30. julija ob 9. uri v mestni posvetovalnici radi nakazila blaga, ki se bode oddajalo na karte za moko.

a **Oddaja mesa.** V soboto, dne 27. t. mes., se bo v Ljubljani oddajalo vsem strankam po 15 dkg mesa na osebo.

a **Opomin pripadnikom ubožne akcije in posestnikom kar na meso.** Mestna aprovizacija je dognala, da kljub vsem opominom jemljejo stranke meso na več izkaznic. Istotako ne vrne nihče nobene karte, čeprav so dotične osebe, za katere je bila izkaznica izstavljena, že davnaj odšle iz Ljubljane. Dogaja se celo, da se stranka, ki ima sedaj to izkaznico, niti povabilu ne odzove. Poleg tega se je opazilo, da stranke, ki že imajo izkaznice ubožne akcije, ponovno vlagajo prošnje za podelitev novih izkaznic. Posebno pri izkaznicah za mesarje narašča število izkaznic od dne do dne, dočim se ni niti ena stranka še spomnila, da bi vrnila izkaznico, ki ni bila več veljavna. Ker se bo v najkrajšem času vršila stroga revizija vseh izkaznic ubožne akcije, kakor tudi mesnih kart, opozarjamo stranke poslednjič, da naj vrnejo dvojne izkaznice, ker se bo v nasprotnem slučaju proti vsem strankam brez izjeme najstrožje postopalo. V interesu občinstva samega pa je, da nam take slučaje samo naznanja, ker drugače so

stranke oškodovane vsaki teden najmanj za 10 dkg mesa na osebo. Na ta način, da stranke ne vračajo izkaznic, da si skušajo prilastiti dvojne izkaznice, je prekoračen kontingent mesa, ki je namenjen za prebivalstvo Ljubljane in je mestna aprovizacija primorana zmanjšati količino mesa pri oddaji po osebah.

a **Izkaznice za krompir in oni, ki imajo njive.** Kakor je bilo razglašeno, razdeljuje mestna aprovizacija po krušnih komisijah nove izkaznice za krompir. Še enkrat izrecno opozarjamo vse one stranke, ki imajo nasajen krompir, da nimajo pravice do izkaznic. Izkaznice bodo prejele stranke šele tedaj, ko bodo pridelani krompir porabile. Kočar bi se zalotilo, da je navzlic temu opominu pri krušnih komisijah vzel izkaznice za krompir, bo najstrožje kaznovan.

a **Meso na zelene izkaznice B.** Stranke z zelenimi izkaznicami B prejmejo goveje meso po znižani ceni v soboto, dne 27. t. m., popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določen je ta-le red: od 1. do pol 2. ure št. 1 do 200, od pol 2. do 2. ure št. 201 do 400, od 2. do pol 3. ure št. 401 do 600, od pol 3. do 3. ure št. 601 do 800, od 3. do pol 4. ure št. 801 do 1000, od pol 4. do 4. ure št. 1001 do 1200, od 4. do pol 5. ure št. 1201 do 1400, od pol 5. do 5. ure št. 1401 do 1600, od 5. do pol 6. ure št. 1601 do 1800, od pol 6. do 6. ure št. 1801 do 2000, od 6. do pol 7. ure št. 2001 do 2200, od pol 7. do 7. ure št. 2301 do konca.

a **Marmelada za I. okraj.** Stranke I. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, prejmejo marmelado v soboto dne 27. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: Od pol 2. do 2. ure št. 1 do 500, od 2. do pol 3. ure št. 501 do konca. Marmelada se bo oddajala na nakazila za mast in dobi stranka za vsako osebo 1 kg, kilogram stane 6 K.

a **Marmelada za II. okraj.** Stranke II. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, prejmejo marmelado v soboto, dne 27. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od pol 3 do 3 štev. 1 do 500, od 3 do pol 4 štev. 501 do 1000, od pol 4 do 4 štev. 1001 do konca. Marmelada se bo oddajala na nakazila za mast in dobi stranka za vsako osebo 1 kg. Kilogram stane 6 K.

a **Marmelada za III. okraj.** Stranke III. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, prejmejo marmelado na nakazila za mast v soboto, dne 27. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: Od 4. do pol 5. ure št. 1 do 500, od pol 5. do 5. ure št. 501 do 1000, od 5. do pol 6. ure št. 1001 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 1 kg marmelade, kilogram stane 6 K.

a **Sube slive za VII. okraj.** Stranke VII. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, prejmejo suhe slive v soboto 27. t. m. dopoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 8 do 9 štev. 1—500, od 9 do 10 štev. 501 do konca. Slive se bodo oddajale na nakazila za mast in dobi vsaka stranka na osebo pol kilograma sliv. Kilogram stane 6 kron.

a **Sube slive za VIII. in IX. okraj.** Stranke VIII. in IX. okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, prejmejo suhe slive v soboto, dne 27. t. m. dopoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti, in sicer od 10. do 11. ure. Slive se bodo oddajale na nakazila za mast in dobi vsaka stranka za osebo pol kilograma sliv. Kilogram stane 6 kron.

a **Krompir za II. okraj.** Stranke drugega okraja, ki niso udeležene pri nobeni ubožni akciji, dobe zgodnji krompir v soboto, dne 27. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Oddajal se bo na nakazila za mast po naslednjem redu: od pol 2 do 2 štev. 1 do 200, od 2 do pol 3 štev. 201 do 400, od pol 3 do 3 štev. 401 do 600, od 3 do pol 4 štev. 601 do 800, od pol 4 do 4 štev. 801 do 1000, od 4 do pol 5 štev. 1001 do 1200, od pol 5 do 5 štev. 1201 do 1400, od 5 do pol 6 štev. 1401 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 3 kg krompirja. Kilogram stane 1 K 20 v.

a **Društvo zasebnih uradnikov in uradnic na slov. ozemlju** obvešča svoje v Ljubljani bivajoče člane in članice, da ima na razpolago nekaj kisa. V prvi vrsti pridejo v poštev oženjeni in oni samci oziroma samice, ki stanujejo s svojimi starši ali s sorodniki v skupnem gospodinjstvu. Na rodbino pride 1 liter kisa in stane 2 kroni. Od vsake rodbine dobi le en član. Kdor želi kis, naj se oglasi v društveni pisarni pri »Zlatorogu«, Gosposka ulica, in sicer: v soboto od 6. do 8. ure zvečer oni s člansko številko 1 do 400; v nedeljo pa od 10 do 12. ure dopoldne oni s člansko številko od 400 naprej. Vsakdo naj prinese s seboj društveno izkaznico.

Zgubljeno - najdeno.

Izgubila se je včeraj, dne 25. t. m. na pošt od Ambroževega trga na južni kolodvor in od tam proti justični palači, v Selenuburgovo ulico in nazaj na Ambrožev trg — ženska srebrna ura z zlatim okvirkom na sprednji strani in na črni vrvi. Pošten najditelj naj jo blagovoljno proti nagradi izroči v upravi »Slovenca«.

Zamaške

tove in stare kupa vsako množino tvrdka JELACIN & KO., Ljubljana, ljubljanska industrija probkovih zamaškov.

Strojnik

ali kurjač, več nekoliko strojnega kovaštva in ključarstva, dobi službo pri strojni tovarni SAMSA & CO. v Ljubljani, Metelkova ulica št. 4. Prijave od 4. do 5. ure popoldne.

Izurjene 2470

likarice

se takoj sprejmo v trajno delo pri Carl Harmani, Ljubljana

KOPELJ

v hotelu „Slon“.

naznanja vsem cenj. obiskovalcem kopelji, da je otvorjena

KADNA KOPELJ:

v delavnikih od 8. do 12. ure dopoldne, od 2. do 6. ure popoldne. V nedeljah in praznikih od 8. do 12. ure dopoldne.

PARNA KOPELJ:

Torek od 8. do 12. ure dop. za gospode, od 2. do 6. ure pop. za dame. Petek od 8. do 12. ure dop. za dame, od 2. do 6. ure pop. za gospode. Nedelja od 8. do 12. ure dop. za gospode.

TUŠ:

Ponedeljek od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 6. pop. Sreda od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 6. pop. Četrtek od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 6. pop. Sobota od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 6. pop.

Priporočava se najtopleje z velespoštovanjem 2504

Hedžet & Koritnik.

Domača semena

suhe gobe, prazne vreče in druge pridelke kupuje trgovina s semeni Sever & komp., preje PETER LASSNIK, LJUBLJANA, MARIJIN TRG. 2534

Pravo rdečo papriko ogrsko razpošilja slovenska tvrdka ANTON Z. FINZGAR, VARAZDIN, Hrvatsko. 2522

Dobavljam

Cement

-portland

živo apno

v grudah

střešno opeko

kajnit

za jesensko in spomladansko gnojenje po najnižji ceni samo na vagonu. — Naročila se izvršujejo po vrsti ter se naj naslovijo na:

JOSIP NOVAK, Brezovica pri Ljubljani.

Za gostilno na deželi, pri kateri je malo posestvo, se išče pridna in zanesljiva

DEKLA

Plača po dogovoru. Vstop 1. avgusta. — Ponudbe na poštarja SVETINA v Žirovnici na Gorenjskem.

Večja množina močnih

sodou

od piva od 15 do 20 hektolitrov se takoj prodaja. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2568.

Delavca

iščem. Vzajem tudi delatnožnega invalida. — Kartonažna tovarna I. BONAC SIN, LJUBLJANA.

KUPI SE dobro ohranjena železna

Wertheim-blagajna

Ponudbe sprejema uprava »Slovenca« pod šifro: »Blagajna«.

Krepkega dečka

iz poštene hiše, ki bi pomagal pri lahkih kmetijskih delih, jeseni bi pa vstopil kot

učenec v trgovino z mešanim blagom, sprejme takoj IVAN ZELEN, trgovec v Senožečah. 2566

SADJE

brusnice, maline in robidnice 2567 kupi in dobavi sode »Obstexportunternehmung«, GRADEC, Marschallgasse 13. Tu se kupujejo tudi sodi.

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

„Viktorija“

varnostni ključ popolnoma

razprodan!

Zasedaj se morejo torej sprejemati le predznamenbe, ker tovarna vsled velikega pritiska ne more dohajati z izdelovanjem. Na tem mestu se naznani čas, ko bo mogoče ključ zopet točno dobaviti. Ključev za omare sploh ne more več izdelovati, ker manjka potrebne medij. Prednaročila naj se pošiljajo na Glavno zastopstvo „Viktorija“, tovarna ključev, Zagreb 24, Trenkova ulica 12.

Kupi se dobro ohranjen

glasovir

(Stutzflügel). Da se tudi nekaj živil. — Cenjene ponudbe na Franc Zupanc, lesni trgovec, Lancovo pri Radovljici.

Ne zametujte denarja!

Ne kvarite oblek

z raznimi vojnimi barvami!

Nudim Vam edino zajamčeno dobro, trpežno in blagu neškodljivo

barvo za obleke

iz najstarejše in največje tovarne za barve. Na stotine priznanih pisem vsakemu na razpolago.

Razpošiljam samo I. vrste

v sledečih barvah: črna, modra, temno zelena, rdeča, temno rdeča, vijoličasta, siva, rujava in rumena. — Da se napravi temno modra, se dá polovico črne, polovico modre.

Na zahtevo slovensko navodilo.

100 zavojev 50 kron.

500 zavojev po 45 K za 100 zavojev.

1000 zavojev po 40 K za 100 zavojev.

Poštnine prosto pošilja 2207

Rudolf Cotič

Urhnika

Hlapec h konjem in pridna deklica

za vsa hišna dela SE SPREJMETA v LJUBLJANI. Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod št. 2565.

Hlapec

h konjem dobi takoj službo v strojni tovarni SAMSA & CO. v Ljubljani, Metelkova ulica št. 4. Prijave od 4. do 5. ure popoldne.

SIGORIN

zatre žudovito naglo

stenice

vzorčna steklenica 4 K, velika steklenica 16 K, brizgalnica 2 K. Vsa naročila naj se naslavljajo naravnost na:

Lekarna »pri upanju«; Peas 16, Ogrsko

Gostilniški prostori

se iščejo na prometnem kraju. MAR. JELENIC, Ljubljana, Stara pot št. 1.

Priporoča se

trgovina pohištva

prej J. Pogačnik

Marije Terezije cesta (kolizej)

glavna trgovina

Stari trg 4, podružnica

Velespoštovanjem

Barva za blago

edina trpežna, neponarejena, pralna, v vseh vrstah za barvanje obleke doma. Cena 1 zavoju 60 vinarjev. Moja barva je popolnoma prosta strupa.

Izvlaček plavila

najbolji in najizdatnejši za pomodrenje perila. Zajamčeno pristen, nikak nadomestek. 1 zavoju za šestkratno rabo ali za 200 litrov vode 50 vinarjev.

Sredstvo za konserviranje jajc

s katerim je mogoče ohraniti jajca 1 leto. Enostavna uporaba. Z enim zavojem se vložijo do 200 jajc. Cena za 1 zavoju 50 vin.

Razprodajalci dobé velik popust.

Pošilja po povzetju: Josip Ottowitz

2585 GRADEC, Wassergasse 18.

„Zastopniki se iščejo povsod.“

Izvežbanec lesne trgovine

popolnoma zmožen slovenskega in nemškega jezika v pisavi in govoru, bilance, se TAKOJ SPREJME kot VODJA. Naslov pri upravništvu »Slovenca« pod št. 2564.

Popotnikom in letoviščarjem na Bledu

naznanjam, da se radi pomanjkanja živil v moji gostilni »pri Zrimcu« ne more več postrezati s hrano.

Velespoštovanjem

IVAN ZRIMC, gostilničar in mesar na Bledu.

Kupi se prav dober planinski

dalnogled

oziroma zamenja za živila. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2588.

Velika hiša

v Ljubljani na ugodnem prostoru je naprodaj. Pismene ponudbe na upravo lista pod »Hiša 2591«.

Zaboje za marmelado

ponudi lesna industrija Bretisch & Co. Dunaj RR. 2200

100.000 i hvaleznih odjemalcev potrjuje, da uspešneje korenin »Bibamam« v trah čneh brez bolečin odpravi kurja ošna, bradavice, trdo kožo. Uspeh izajamčeni. Cena 3 K, 3 lončki 7 K, 6 lončkov 16 K.

Posip, prašek »Ita« odstranja naglo pot na rokah in nogah. Cena K 2-50, 3 škatlice 6 K. Krema »Ciro« omehča razpokane roke. Cena 5 K, 3 lončki K 12.

Zobobol odstranja »Fines« usitrdov, revmatiz, bolečine, ko je že vse odreklo, in pri otilih zobeh. Če ni uspeha, denar nazaj. Cena 3 K, 5 pušice 7 K, 6 pušic 10 K. Nikak okam, zobovino, ne neprijet, dušni! Srečno bele zobe da »Xiris«, zobna tekočina. Takoj uspeh. Cena 3 K, 5 stekel, 7 K. NEMENY, Kasechau (Kassa) 1. poštni predni 12-30, Ogrsko. 1146

Nadomestilo mila

za pranje perila. Izobno poneče in prekaša vse doslej v prometu se nabavljajo izdelke. 1 zavoju t. j. 5 kg K 12.— 1 zavoju x 10 kg K. 23.— Preprodajalci dobé popust pri naročbi celoga zaboja z 250 kosi. Belo mineralno milo za čiščenje rok in čiščenje perila, 1 zavoju 32 kosov K 14.— Nadomestek za toaletno milo v raznih barvah, lepo dišee, 1 zavoju 32 kosov K 19.— Razpošilja po povzetju. Pri večjem naročilu naj se pošlje polovico zneska naprej. — Najmanj se more naročiti en zavoju vsake vrste.

Izvozne pošlote K. Jünker v Zagrebu št. 39, Petrinjska ulica 3., III., telefon 23-27. 2246

Suhe gobe (jurčke)

kakor tudi druge, zaplembi ne podvržene deželne in gozdne pridelke (maline, jagode, med itd.) KUPUJE po najvišjih cenah M. RANT, KRANJ. 1917

Sadni mošt

ima v zalogi IVAN OGRIN, LAVERCA PRI LJUBLJANI.

Čevljarski pomočnik

dobi dobro mesto. Stanovanje in hrana v hiši. Plača po dogovoru. — Ponudbe na upravo »SLOVENCA« pod L. T. 35.

Damsko kolo

dobro ohranjeno, SE KUPL Ponudbe na IVAN KURALT, vajični mlín v Domžalah.

+

Stana dr. Šturmova naznanja v svojem in v imenu ostalih sorodnikov vsem prijateljem in znancem pretužno vest, da je njen iskrenoljubljeni, dobri oče, gospod

Leopold Cvetnić

o. kr. poštni kontrolor v p.

v četrtek dne 25. t. m. po kratki, mukepolni bolezni, prevideo s tolažili sv. vere bogu vdano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v soboto dne 27. julija 1918 ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Resljeva o. št. 24 na pokopališče k sv. Križu.

Sv. maše zadržnice se bodo darovale v več cerkvah. Prosimo tihega sožalja.

V Ljubljani, dne 26. julija 1918.

Brez posebnega obvestila. Mestni pogrebni zavod.

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli povodom smrti našega dobrega starega strica, strica in brata, gospoda

Frana Terček

izrekamo vsem našo najpristrčnejšo zahvalo. Posebno se zahvalimo darovateljem krasnega cvetja ter vsem, ki so spremili nepozabnega na njega zadnji poti.

Ljubljana 26. julija 1918.

Žalujoči ostali.

+

Globoko potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša iskrenoljubljena soproga, predobra mamica, sestra, svakinja in sinaha, gospa

Ana Oblak roj. Jasenovic

25. julija ob 4. uri zjutraj v deželni bolnici po kratki mučni bolezni, prevedena s sv. zakramenti v starosti 35 let nenadoma v Gospodu zaspala.

Truplo nepozabljenega pokojnika se bo pripeljalo iz deželne bolnice dne 27. julija na Vrhniko, kjer se bo vršil pogreb ravno isti dan ob 6. uri zvečer.

Nepozabljenega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

VRHNIKA, 25. julija 1918.

Žalujoči ostali.

VODSTVO USMILJENIH SESTER SV. VINCENCIJA PAVELSKEGA

naznanja, da bo

sanatorij „Leonišče“ v Ljubljani

Zaloška cesta št. 11, ki je bil popolnoma prenovljen,

zopet otvorjen

in od 1. avgusta 1918 svojemu prvotnemu namenu izročen, namreč

CIVILNIM BOLNIKOM

in sicer bo na razpolago vsem p. n. gospodom zdravnikom, kamor poljubno pošljejo svoje oskrbovance. 2580

Tehnična pisarna

za izvršitev vsakovrstnih načrtov in proračunov. Oblastveno konces. zasebna posredovalnica za nakup in prodajo zemljišč, gozdov in posestev

Valentin Accetto

zapriseženi sodni izvedenec 2780

V LJUBLJANI, TRNOVSKI PRISTAN ŠT. 14.

Izvršujem na željo tudi privatne cenitve v mestu in na deželi. — Prodajalci in kupci naj se obrnejo na gori označeno posredovalnico. Prevezem tudi stavbinska dela in nadzorovanje. Tajnost zajamčena.

Skromný, spolehl., stát, skoušený

Lesnik-myslivec

35 l. žen., s všestr. dlouholet, praxi, obou zem. jaz. v řeči i pís. zn., 10. a 7 l. vysvěděč., obezn. též v kanc. pr. zeměd. a zahrad. (žena dobrá kuhař. a drůbežnice) žádá o trvalé, samost., příp. s zeměd. spoj. místo na mal. panství, n. o stalé místo nadmyslivce v rozsahl. revíru. Naroky mírné, nastoup. dle ujednání, dep. pole, chov dobytka žádocno. Zn. »Vojny prostý« 2584 do adm. t. l.